

het experiment

Op een keer kwam een vreemde machine het leslokaal binnen. Hij was van Teuny en het bleek een punchmachine te zijn. Nelleke van der Eijk heeft Teuny's machine uitgeprobeerd en wil me wel helpen een antwoord te vinden op de vraag wat je er mee kunt. Dus laten we beginnen bij het begin: de punchmachine.

[FLOX DEN HARTOG JAGER]

Het dossier

De punchmachine ziet eruit als een naaimachine, maar wordt niet gebruikt om te naaien. In plaats van een naald heeft hij een voetje met vijf naalden die je gebruikt zonder garen. De naalden hebben kleine weerhaakjes. Door het prikken van de naald in twee stoffen weef je ze als het ware in elkaar. Gebruik je als bovenste laag lontwol, dan ziet het resultaat eruit als vilt. Deze manier van vilten wordt daarom ook wel naaldvilten genoemd. Naaldvilt kun je ook op de hand maken met een naaldvilt-naald en een soort prikmatje dat je onder je werk legt. Er zijn ook punchvoetjes te krijgen voor sommige merken naaimachines. Beide zijn te proberen voor je overgaat tot aanschaf van je eigen punchmachine, hoewel de punchmachine niet zo duur schijnt te zijn. De machine is erg makkelijk in het ge-

bruik, laat ik me vertellen. Het enige dat je niet moet doen is er al te wild mee te keer gaan, want dan breken de naalden.

Het experiment

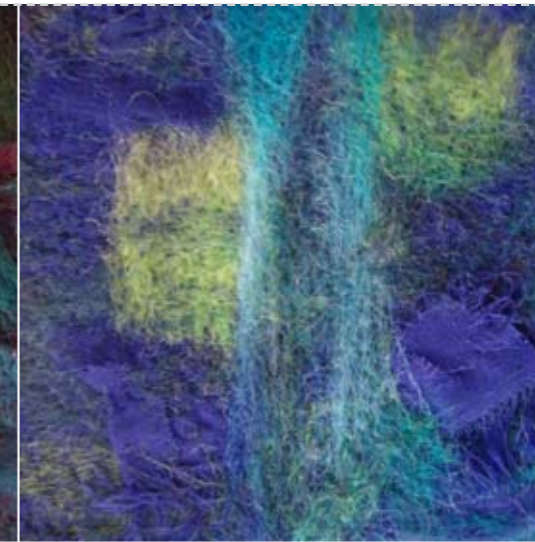
Voor haar kunstwerkjes werkt Nelleke met stoffen met een wat meer open structuur als ondergrond, zoals [geverfde] flanel of het heel open, een beetje op verband lijkende, scrim. Duidelijk is te zien dat ze, als goed quilter, ook bij het vilten laag over laag werkt. De ene keer gebruikt ze daarvoor de punchmachine en de andere keer de naaimachine of een combinatie. Nelleke waarschuwt maar voor een ding: te dikke lagen gaan niet meer onder de punchmachine door. Ik zag haar lapjes op haar weblog en werd meteen enthousiast. Naaldvilt is maar een van de dingen die je met de punchmachine kunt maken.

In plaats van lontwol kun je ook lapjes punchen op een ondergrond. Het punchen kan aan beide kanten gebeuren en meestal ziet de punchkant er wat minder mooi uit dan de niet gepunchte kant. Door lapjes op de achterkant te punchen kun je gebruik maken van het reliëf dat daardoor aan de voorkant ontstaat. In het boek van Jan en Jean staan nog meer prachtige voorbeelden. Ze gebruiken op de hun bekende manier heel veel borduurwerk in het punchwerk. De borduurdraden worden door het punchen geheel opgenomen in de ondergrond en zien er uit als kleuraccenten op de stof.

Ook werken zij met ondergronden die je niet zou verwachten, zoals stoffen en folies die met vliesofix op elkaar zijn geplakt, papier en kunin vilt, -het vilt dat vervormt als je het bewerkt met de heat gun-. Het vliesofix maakt de naalden een beetje plakkerig, maar verder werkt het net zo goed onder de punchmachine als onder de naaimachine. Heel interessant vond ik ook het punchwerk dat op oplosbaar papier is gestikt - daar kan ik wel wat mee.

De uitdaging

De punchmachine, die ook wel embelisher wordt genoemd, lijkt dus prima voor allerlei experimenten. Ik ben benieuwd waar u hem voor gebruikt. Voor het maken van naaldvilt? Of bent u één van de experimenteerders die verder en verder gaan. Stuur dan eens een foto van uw werk naar de redactie. Ik wacht in spanning af.

Zie ook het boek van Jan Beany en Jean Littlejohn. *Embellish and enrich*. [Double trouble Enterprises, number 20].
Nelleke heeft een eigen weblog: www.modernequilts.web-log.nl

